

רשומות

הצעות חוק

28 ביוני 1956

271

י"ט בתמוז תשט"ז

עמוד

150

חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון), תשט"ז—1956

154

חוק להארכת תוקף של תקנות שעת-חירום (הסדרת השמירה בישובים), תשט"ז—1956

חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון), תשט"ז—1956

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954 (להלן — החוק העיקרי) —

(1) אחרי ההגדרה "שירות מלחמתי" תבוא הגדרה זו :

"מעצמות הברית" — המדינות שהתמו על הצהרת האומות המאוחדות מיום 1 בינואר 1942 או שהצטרפו אליה בתקופת מלחמת העולם השנייה, וכן שאר המדינות אשר נלחמו אותה תקופה נגד גרמניה ובני בריתה, שעה שלחמו נגדם ;

(2) בהגדרה "מעצמות הברית" "שלטון עויין" ו"תקופת מלחמת העולם השנייה" יימחקו המלים "מעצמות הברית" והפסיק שלאחריהן ;

(3) אחרי ההגדרה "נכה" יבואו הגדרות אלה :

"בן משפחה של נכה" —

(1) אשה, ובכלל זה אשה הגרה יחד עם הנכה והיא ידועה בציבור כאשתו ;

(2) ילד, ובכלל זה ילד חורג וילד מאומץ, שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנה ;

(3) הורה, ובכלל זה הורה חורג והורה מאמץ, שאין לו זולת הנכה, יותר משני ילדים העומדים ברשות עצמם והוא אחד מאלה ;

(א) אב נצרך שטרם מלאו לו חמישים שנה ;

(ב) אב שמלאו לו חמישים שנה, ואין לו הכנסה מספקת למחייתו ;

(ג) אם שאין לה הכנסה מספקת למחייתה ;

(4) אב יתום משני הוריו, אשר טרם מלאו לו שמונה עשרה שנה, ואינו משתכר למחייתו, ואין לו זולת הנכה, אב העומד ברשות עצמו, ומחסורו היה על הנכה סמוך לפני התגייסותו של הנכה לשירות ;

"אח" כולל אחות ;

"נצרך" — אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו ;

"עומד ברשות עצמו" — אדם שמלאו לו שמונה עשרה שנה ואינו נצרך ;

"אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו" — אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו מחמת גילו או מחלתו או ליקויו הגופני או השכלי, וכן אדם שהוכר, לפי כללים שנקבעו בתקנות, כבלתי מסוגל להשתכר למחייתו ;

"הכנסה מספקת למחיית אדם" — הכנסה שהוכרה לפי כללים שנקבעו בתקנות, כמספקת למחייתו של אדם והתלויים בו ;

"השכר הקובע", לגבי נכה פלוני — שני שלישים מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא 15 ושהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של הנכה.

¹ ס"ח 147, תשי"ה, עמ' 76.

2. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה :

4. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-35%, אך היא פחותה מ-50% ישולמו לו, כל עוד הוא נכה כאמור, דמי נכות חדשיים לכיסוי ההוצאות המיוחדות הנגרמות לו בגלל נכותו.
- (ב) דמי הנכות החדשיים יהיו בשיעור של מחצית האחוז משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו.
- (ג) לענין הסעיפים 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 23, 24 ו-26 לחוק זה ולענין חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953², חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד-1954³, וחוק שירות המדינה (גימלאות), תשט"ו-1955⁴, דין דמי נכות כדין תגמול.

3. אחרי סעיף 4 יבואו סעיפים אלה :

4א. תגמולים לנכים, נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ישולמו לו, כל עוד הוא נכה כאמור, תגמולים בשיעור של אחוז אחד משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו.

4ב. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-35% והוא מחוסר פרנסה, ישולמו לו, כל עוד הוא מחוסר פרנסה, תגמולים בשיעור מחצית שכרו הקובע, וזה נוסף לתשלומים שהוא קיבל או זכאי לקבל לפי הסעיפים 4 ו-4א.

(ב) „נכה מחוסר פרנסה“ — הוא נכה שאין לו הכנסה מכל מקור שהוא, חוץ מתגמולים או דמי נכות לפי חוק זה, ושהוכיח לרשות המוסד מכת, לפי כללים שנקבעו בתקנות, כי עשה כל אשר ביכלתו כדי לקבל הכנסה כאמור.

4ג. (א) נכה הוכאי לתגמולים והוא נצרך, ישולמו לו, במקום התגמולים האמורים בסעיף 4א או 4ב, תגמולים בשיעור של סך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא 13 ושהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של הנכה.

(ב) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת, שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות, ישולמו לו נוסף לתגמוליו, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כזו, תגמולים מיוחדים בשיעור שנקבע לפי אותם הכללים.

4ד. חל בזמן מן הזמנים שינוי בסולם דרגות המשכורת של עובדי המדינה, יחושבו השכר הקובע והתגמולים המיוחדים לפי סולם דרגות המשכורת המחייב אותו זמן לפי הקבלה שנקבעה הממשלה.

4. בסעיף 7 (א) לחוק העיקרי, לאחר המלה „תגמול“ יבואו המלים „או כל זכות אחרת“.

5. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום „בסעיף 4“ יבוא „בחוק זה“.

² ס"ח 137, תשי"ד, עמ' 8.
³ ס"ח 163, תשי"ד, עמ' 174.
⁴ ס"ח 188, תשט"ו, עמ' 135.

6. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ח) יבואו סעיפים קטנים אלה:
- «(ח) התובע והרשות המוסמכת רשאים לערער על החלטת ועדת ערעור לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים, אך אין לערער אלא בנקודה משפטית בלבד.
- (ט) שר המשפטים יקבע בתקנות את המועד להגשת הערעור לפי סעיף קטן (ח), את אופן הגשתו ואת סדרי הדיון בו.»
7. בסעיף 15 לחוק העיקרי יימחקו המלים «אף אם היתה ההחלטה הקודמת סופית לפי סעיף 14».
8. במקום סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:
17. (א) גבה שמדינה זרה או אחד ממוסדותיה משלמים לו או לזכותו תשלומים תקופתיים קצובים עקב נכות שלקה בה אגב שירות מלחמה, יופחתו תשלומים אלה מן התגמולים או מדמי הנכות שהנכה זכאי להם לאותה תקופה שבעדה משתלמים לו אותם תשלומים.
- (ב) שר האוצר רשאי, בתקנות, לקבוע כללים בדבר חישוב ההפחתה האמורה ודרכי ביצועה.
- (ג) גבה כאמור בסעיף קטן (א) חייב להודיע לרשות המוסמכת על התשלומים המשתלמים לו, שיעוריהם ומועדיהם ולמסור לה כל פרט נוסף שתדרוש ממנו בענין זה הרשות המוסמכת.
9. הסעיפים 18 עד 21 לחוק העיקרי — בטלים.
10. (א) תחילתו של חוק זה — למעט הסעיפים 1 (1) ו-1 (2) — היא ביום י"ג באב תשט"ו (1 באוגוסט 1955).
- (ב) תחילתם של הסעיפים 1 (1) ו-1 (2) היא ביום תחילתו של החוק העיקרי.
11. (א) במידה שהדבר דרוש לסיום החישובים לתקופת החשבון שהתחילה ב-1.4.1955 ולכל תקופת חשבון קודמת לה —
- (1) ינהגו לפי סעיפים 18 עד 21 לחוק העיקרי על אף ביטולם בחוק זה, ולפי סעיף 17 לחוק העיקרי כפי שעמד ערב תחילתו של חוק זה;
- (2) סעיף 18 לחוק תש"ט יוסיף לחול על אף ביטולו בחוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשט"ו—1955⁵;
- (3) תקופת החשבון שהתחילה ב-1.4.1955 מסתיימת ב-31.7.1955.
- (ב) מי שזכאי לדמי נכות או לתגמולים על פי חוק זה וקיבל מאת אוצר המדינה תשלומי תגמולים או תשלומים אחרים על חשבון התקופה שלאחר תחילת חוק זה, יראו תשלומים אלה ככספים שקיבלם מראש על חשבון המגיע לו מיום תחילתו של חוק זה.
- (ג) על אף האמור בסעיף 7 (ב) לחוק העיקרי, לא תישמע הטענה שבקשה לתגמול או לנכות אחרת הוגשה באיחור זמן, ובלבד שהוגשה לא יאוחר מיום השלושים לאחר פרסומו של חוק זה ברשומות.

⁵ ס"ח 18, תשט"ו, עמ' 130.

(ד) כדי להסיר ספק נאמר בזה, כי על אף האמור בסעיף 8 לחוק העיקרי, כל טובת הנאה, חדשה או נוספת, שהוענקה לאדם על פי חוק זה לא תגיע לו אלא לגבי התקופות שלאחר 1.8.1955, אולם הוראה זו אינה פוגעת בתחילתם של התיקונים שבסעיפים 1 (1) ו-1 (2).

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכויות שר הבטחון לפי חוק נכלי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954, הועברו לשר האוצר בתוקף החלטת הממשלה שפורסמה בילקוט הפרסומים 344, תשי"ד, עמ' 885. החוק המוצע מגמתו להחלים הוראות מספר — בעיקר אלה הנוגעות לשיטת התשלום לנכים — בחוק נכלי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954 (להלן — חוק הנכים) לתיקונים מהותיים דומים שהוכנסו לאחרונה בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט—1949 (להלן — חוק תש"ט).

סעיף 4 לחוק הנכים אזמר, כי לנכה ישולמו תגמולים בשיעור התגמולים המשתלמים לפי הסעיפים 5, 6 ו-7 לחוק תש"ט, הכל לפי הענין; אולם בחוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תש"ט—1955 (להלן — חוק תש"ט המתוקן), הוכנסו לחוק תש"ט מספר תיקונים המשנים באופן יסודי את העקרונות והשיטה לפיהם משתלמים התגמולים לנכים, למשל, בנטילת שיטת ההפחתות הנהוגה גם בחוק הנכים, ושיעורי התגמולים הוצמדו לדרגות המשכורת של עובדי המדינה ולא לסכומים קבועים כפי שפורטו בחוק עצמו. דברי הסבר לפרטי השינויים האמורים בחוק תש"ט פורסמו בהצעות חוק 243, תש"ט, עמ' 176, ואין איפוא צורך לחזור עליהם כאן, על ידי עצם שיטת ההפניה המצויה בסעיף 4 לחוק הנכים, נקבע העקרון כי שיעורי התגמולים המשתלמים לנכים לפי חוק הנכים, יותאמו בדרך כלל לאלה המשתלמים לנכים לפי חוק תש"ט, אולם בשעת גיסוחן של הוראות חוק תש"ט המתוקן התעלמו במידת מה מקיום סעיף ההפניה בחוק הנכים ועל ידי כך נוצרו קשיים בהפעלת הוראות חוק הנכים. עקב השינויים במספור ובתכנם של סעיפי חוק תש"ט נשארו מספר הוראות מופנות ללא התאמה וללא משמעות ביחס לחוק הנכים ואי-אלו הסדרים נשארו תלויים בכללים שייקבעו רק בתקנות לחוק תש"ט לצורך חוק תש"ט בלבד (סעיף 7 (ב) לחוק תש"ט), ויתר על כן, בסעיפים המופנים בחוק תש"ט הוכנסה ההבחנה בין תגמולים לבין דמי נכות. הבחנה שאין לה אחיזה בחוק הנכים, אלא אם כן הוא יתוקן.

מצב דברים זה מחייב תיקון של חוק הנכים והתאמתו לשינויים בחוק תש"ט בתיאור מים המחוייבים לפי הענין, אלא שמטעמי נוחיות, ובכדי למנוע סרבול בלתי רגיל על-ידי הפניות לחוק תש"ט מוצע להכניס לחוק הנכים עצמו את כל ההוראות המטריאליות, הן אלה המצריכות תיקון והן האחרות, לרבות ההגדרות שבסעיף 1 לחוק המוצע.

התיקונים המוצעים בסעיף 2 להצעת חוק זו והים בעיקרם לתיקונים המקבילים שהוכנסו בחוק תש"ט המתוקן פרט לכך שאחוז הנכות המינימלי הקבוע בסעיף 24 (א) המוצע הוא 35% במקום 20% קבוע בחוק תש"ט המתוקן.

ביטול סדרת הסעיפים 17, 18, 19, 20, 21 נובע מעצם ביטול שיטת ההפחתות הקבועה בסעיף 17, התיקון לסעיף 14 בדבר מתן אפשרות לערער על החלטת ועדת הערעור לפני בית המשפט העליון בא בעקבות תיקון דומה בחוק תש"ט המתוקן, שאר התיקונים מטרתם לסלק ליקויים שנתגלו בחוק הקיים תוך כדי ביצועו והתאמת התיקונים המוצעים לחוק הקיים, וכן הארכת המועד להגשת התביעות להנאה מזכויות איזה שהן לפי חוק זה לתקופה נוספת.

התיקון של ההגדרה "מעצמות הברית" — מטרתה להרחיב את תחולת החוק גם על הלוחמים בנאצים בכמה ארצות הבלקן.

**חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום
(הסדרת השמירה בישובים), תשט"ז—1956**

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (הסדרת השמירה בישובים), תשט"ז—1956, מאריך
בזה עד יום כ"ז בטבת תשי"ז (31 בדצמבר 1956).
2. תחילתו של חוק זה היא ביום י"ח באב תשט"ז (26 ביולי 1956).

הארכת תוקף

תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום ט"ז באייר תשט"ז (27 באפריל 1956) התקין שר הפנים תקנות-שעת-חירום שמטרתן לאפשר לישובים להטיל את חובת השמירה על תושביהם. תקפן של תקנות אלה יפוג ביום י"ח באב תשט"ז (26 ביולי 1956). הצורך בתקנות אלה בעינו עומד, ולכן מציעה הממשלה להאריך את תקפן עד סוף שנה זו. וזה נוסח התקנות:

1. **הגדרות** בתקנות אלה —
- „מועצה“ — מועצה של רשות מקומית; ולגבי ישוב הנמצא מחוץ לתחום רשות מקומית, יראו את הממונה על המחוז בו נמצא הישוב, כמועצה לענין תקנות אלה;
- „מפקד אזור (מא"ז)“ — אדם שנתמנה על ידי מפקח הגנה מרחבית להיות מפקד אזור (מא"ז), לצרכי תקנות אלה;
- „שמירה“ — לרבות פעולה הדרושה לדעת מפקד אזור (מא"ז), לשמירה על בטחון תושבי ישוב או רכושם.
2. **הסדרת השמירה** מועצה רשאית, באישור שר הפנים, להסדיר, בחוק עזר שיפורסם ברשומות (להלן — חוק העזר), את השמירה בתחומה, כולו או מקצתו.
3. **חוקי עזר** בחוק העזר רשאית המועצה להטיל חובת השמירה בתחום ישוב מסוים על תושבי אותו ישוב שנמצאו מסוגלים לכך בדרך שתקבע בחוק העזר, ולהקים ועדות שמירה וועדות עררים ולקבוע סמכויותיהן; ובלבד שהסדר השמירה לפי חוק העזר ייעשה בהתאם להוראות מפקד אזור (מא"ז).
4. **כפיפות לחובת שמירה** חובת השמירה לפי חוק העזר תהיה כפופה לחובת שמירה לפי חוק שירות בטחון, תש"ט—1949.
5. **ענישים** בחוק העזר רשאית המועצה לקבוע כי העובר על הוראה מהוראותיו, דינו — קנס 300 לירות או מאסר 3 חדשים או שני הענישים כאחד.

¹ ק"ת 908, תיב"ו, עמ' 766.
² ס"ח 25, תש"ט, עמ' 271.